

portant that interdisciplinary integration and theme integration within a discipline through the professional training of doctors should be provided by a competency-based approach, involving, first of all, the general theoretical and professional training on the disciplines of the medical-biological cycle. The article determines the role of medical and biological physics as an integral component of the whole natural scientific worldview of a doctor. An integrated approach to the teaching of this discipline in medical university is substantiated. This discipline is the foundation for the development of students' clinical thinking through understanding the cause-effect relationships in medical practice. In order to confirm this opinion, the article provides examples of understanding the causative relationships of safe and effective use of ultrasound techniques, X-ray, direct current, magnetic field, and some clinical issues regarding the risk of developing atherosclerotic plaques and why aneurysm is classified as a urgent condition in medical practice.

УДК: 378.018.43:378.147.091.33-021.464

Шеховцева Т.Г., Долінна М.О., Кравченко Т.В.

ДИСТАНЦІЙНІ (ONLINE) КУРСИ ЯК ОСНОВА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ

Запорізький державний медичний університет

У зв'язку з неухильним зменшенням аудиторного навчального часу та розвитком інформаційних технологій виникла необхідність в оптимізації самостійної роботи студента. Мета: оцінка застосування дистанційних (online) курсів як форми самостійної роботи і методу мотивації студентів до навчання. Матеріал та методи дослідження були студентом Запорізького державного медичного університету. Основні методи: теоретичний аналіз науково-методичної літератури та власний досвід застосування дистанційних (online) курсів. Результати та їх обговорення. Основним мотивуючим чинником організації самостійної роботи студента має бути спрямованість на використання професійно орієнтованого матеріалу та отримання власного досвіду. Дистанційне навчання не тільки розширює можливості для отримання якісної професійної освіти, але й дає можливість урізноманітнити навчальний процес, що також є фактором підвищення інтересу до дисципліни та мотивації. Створення та впровадження в навчальний процес дистанційних (online) курсів з різних дисциплін активно використовується в Запорізькому державному медичному університеті. Це дає можливість надати учневі доступ до більшої кількості додаткового матеріалу, яким він може скористатися безпосередньо під час навчання чи в майбутньому, забезпечує новий підхід до представлення інформації, завдань, визначення конкретних питань для обговорення кожної теми. Висновок: впровадження дистанційних (online) курсів у навчальний процес як основи самостійної роботи є ефективним і створює найбільшу мотивацію до активізації самостійної роботи студента. Можливість вибору дисципліни та зручний доступ до навчання робить цю модель зажаданою як для студентів так і для викладачів.

Ключові слова: вища освіта, дистанційні курси, самостійна робота, мотивація.

Вступ

Впровадження в навчальний процес новітніх педагогічних і науково-методичних розробок, використання дистанційних технологій є актуальними питаннями розвитку системи освіти України.

Головним завданням вищої школи є підготовка спеціаліста з необхідним обсягом теоретичних знань і практичних навичок для початкового етапу входження в професійну діяльність, здатного до праці з джерелами інформації та вмінням організувати самостійний пізнавальний процес.

Останні десятиліття позначились бурхливим розвитком єдиного інформаційного простору – Інтернету. Новою та ефективною формою навчання стала інтернет-самоосвіта. Її можливості надзвичайно різноманітні: миттєвий доступ до величезного обсягу інформації, можливість перегляду відео лекцій у різних галузях, перевірка своїх знань за допомогою тестування, спілкування з іншими студентами, викладачами, участь у форумах і конференціях [1]. Саме тому дистанційна форма навчання є однією з найпер-

спективніших основ самостійної роботи.

Самостійна робота є невід'ємною частиною сучасного педагогічного процесу. Організація самостійної роботи не є особистою справою студента, а виступає управлінською функцією вузу, завданням професорсько-викладацького колективу, яка набуває особливого значення у зв'язку з розвитком Болонського процесу. Участь в ній формує пізнавальну діяльність студентів, сприяє розвитку їх самостійності та організованості, творчого підходу до вирішення професійних проблем, підвищує самооцінку, а також якість підготовки спеціалістів для подальшої практичної діяльності [2].

У зв'язку з неухильним зменшенням аудиторного навчального часу та розвитком інформаційних технологій виникла необхідність в оптимізації самостійної роботи студента (СРС). Натепер не вирішеною проблемою залишається зниження мотивації учнів. Тому актуальним питанням залишається удосконалення форми СРС та методів підвищення мотивації.

Мета

Оцінка застосування дистанційних (online) курсів як форми самостійної роботи і методу мотивації студентів до навчання.

Матеріал та методи дослідження

Об'єктом дослідження були студенти Запорізького державного медичного університету. Основні методи: теоретичний аналіз науково-методичної літератури та власний досвід застосування дистанційних (online) курсів.

Результати та їх обговорення

Згідно закону України «Про вищу освіту» (ст. 16, п. 2.5), СРС – це різноманітні види індивідуальної та колективної діяльності студентів, що виконуються під керівництвом, але без безпосередньої участі викладача в спеціально відведений для цього аудиторний чи позааудиторний час. Мета СРС направлена на формування пізнавальної активності, засвоєння основних вмінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, розширення і поглиблення вже набутих знань та підвищення рівня організованості студентів [3].

У сучасному уявленні самостійна робота – це активні форми і методи навчання, єдність навчально-виховної, науково-дослідної та науково-практичної діяльності, тісна співпраця студента з викладачем. Провідну роль у розвитку та удосконаленні СРС, їх мотивації до самонавчання безумовно грає педагог як суб'єкт освітньої діяльності. Його професійні знання та педагогічний досвід дозволяють ефективно організовувати самоосвітню діяльність студентів, розвивати професійний рівень їх творчого потенціалу [4].

Розвиток викладачами високого рівня самоосвіти студентів вирішується через різні види занять і форм навчання. Звичайно, найважливішими є практичні заняття, рішення ситуаційних, тестових завдань, підготовка доповідей, cura curam хворих. Така структура викладання дозволяє здійснити широке інтегрування з фундаментальними медичними науками, на практиці продемонструвати основні принципи медичної етики, переконати студентів у важливості отримання практичних навичок для майбутньої професії, закласти фундамент клінічного мислення.

Успішність самоосвітньої діяльності студента безпосередньо пов'язана з мотивацією. Мотиваційна спрямованість визначається як готовність людини до навчання, освоєння професійної діяльності, що грає особливо значущу роль в майбутній практичній компетентції випускника [5].

Впродовж останніх десятиліть відзначається незадоволеність підготовкою майбутніх спеціалістів у вітчизняних вузах. Основною причиною недостатнього володіння практичними навичками студентів вважається зниження їх мотивації у зв'язку з поглибленням «інструменталізму», «техніцизму» в мисленні викладачів, зниження інтересу до особистості студента. Саме викладачам необхідно формувати в учня уміння активізувати

свій позитивний і інтенціональний досвід (переваги, умонастрої) отримання знань, бачити життєвий сенс у навчальній роботі, підтримувати високий рівень мотивації на всіх етапах самоосвітньої діяльності.

На формування позитивної мотивації студентів до здійснення самостійної роботи впливає велика кількість факторів. Серед основних: гнучка система організації процесу СРС, чітко окреслене коло завдань та можливих шляхів і способів їх реалізації, плідна співпраця між викладачем і студентами та в групі студентів між собою, контроль викладача та самоконтроль, здатність студента до самооцінки.

Важливе місце серед основних позитивних мотивів у пізнавальній самостійності студентів посідає інтерес студентів до майбутньої професії, прагнення відповісти високому рівню вимог, які суспільство висуває перед сучасними фахівцями. Тому основним мотивуючим чинником організації СРС має бути спрямованість на використання професійно орієнтованого матеріалу та отримання власного досвіду [6].

Натепер дистанційне навчання довело свою значущість на всіх рівнях освітньої системи. Його впровадження сприяє створенню додаткових можливостей для оновлення змісту навчання, методів викладання дисциплін і розповсюдження знань, які ґрунтуються на сучасних комп'ютерних і телекомунікаційних технологіях. Дистанційне навчання не тільки розширює можливості для отримання якісної професійної освіти, але й дає можливість урізноманітнити навчальний процес, що також є фактором підвищення інтересу до дисципліни та мотивації.

Створення та впровадження в навчальний процес дистанційних (online) курсів з різних дисциплін активно використовується в Запорізькому державному медичному університеті. Це дає можливість надати учневі доступ до більшої кількості додаткового матеріалу, яким він може скористатися безпосередньо під час навчання чи в майбутньому, забезпечує новий підхід до представлення інформації, завдань, визначення конкретних питань для обговорення кожної теми. Слухачі курсів навчаються за індивідуальним розкладом у зручний час, мають право обрати комфортне місце для навчання, забезпечуються необхідним навчально-методичним матеріалом. Доступ до навчання може бути встановлений на будь-якому комп'ютері та операційній системі, що робить використання цього навчального середовища зручним як для викладача, так і для студентів. За результатами виконання учнями завдань викладач може оцінювати їх та давати коментарі. Таким чином, ця система є не тільки центром створення навчально-методичного матеріалу, але й забезпечує інтерактивну взаємодію між учасниками навчального процесу. Безумовно, в рамках дистанційного навчання студентам надається методична підтримка, а також можливість спілкуватись з викладачем. Підсумковий контроль успішності може бути у вигляді тестового контролю, рішення клінічних задач,

створення презентацій та їх обговорення.

Таким чином, впровадження дистанційних (online) курсів є перспективним напрямком навчання, їх використання підвищує якість освіти за рахунок таких переваг як ефективність, гнучкість, модульність, що відповідає вимогам сучасної концепції вищої освіти. На нашу думку, перспективи розвитку дистанційної освіти полягають в розширенні обсягу освітніх програм (спільні проекти та обмін досвідом учасників курсу, їх обговорення, презентації, телеконференції) та оцінці якості навчання.

Висновок

Впровадження дистанційних (online) курсів у навчальний процес як основи самостійної роботи є ефективним і створює найбільшу мотивацію до активізації СРС. Можливість вибору дисципліни та зручний доступ до навчання робить цю

модель зажаданою як для студентів, так і для викладачів.

Література

1. Сидорова А. І. Самоосвіта студента як фактор підготовки спеціаліста в сучасних умовах / А. І. Сидорова, С. А. Павленко, О. В. Павленкова [та ін.] // Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах», м. Полтава, 2016. – С. 190-191.
2. Коротич Н. М. Самостійна робота студентів як фактор підготовки спеціаліста в умовах кредитно-модульної системи навчання / Н. М. Коротич // Світ медицини та біології. – 2017. – №1 (59). – С. 219-222.
3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII // Офіційний вісник України. – 2014. – С. 7-89.
4. Самостоятельная работа студентов: традиции и инновации / [А. И. Конопля, Н. Б. Дремова, Е. В. Репринцева и др.] – Курск: КГМУ, 2015. – 91 с.
5. Ларина Е. А. Динамическая модель структуры мотивационной сферы личности студентов / Е. А. Ларина // Инновации в образовании. – 2009. – №9. – С. 25-34.
6. Сологор І. М. Фактори впливу на ефективність самостійної роботи студентів / І. М. Сологор, О. М. Беляева // Матеріали науково-практичної конференції «Інтернаціоналізація вищої медичної освіти», м. Полтава. – 2013. – С. 203-205.

Реферат

ДИСТАНЦИОННЫЕ (ONLINE) КУРСЫ КАК ОСНОВА САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ В УСЛОВИЯХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЙ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ

Шеховцева Т.Г., Долинная М.А., Кравченко Т.В.

Ключевые слова: высшее образование, дистанционные курсы, самостоятельная работа, мотивация.

В связи с неуклонным уменьшением аудиторного учебного времени и развитием информационных технологий возникла необходимость в оптимизации самостоятельной работы студента. Цель: оценка применения дистанционных (online) курсов как формы самостоятельной работы и метода мотивации студентов к обучению. Материал и методы исследования. Объектом исследования были студенты Запорожского государственного медицинского университета. Основные методы: теоретический анализ научно-методической литературы и собственный опыт применения дистанционных курсов. Результаты и их обсуждение. Основным мотивирующим фактором организации самостоятельной работы студента должна быть направленность на использование профессионально ориентированного материала и получение собственного опыта. Дистанционное обучение не только расширяет возможности для получения качественного образования, но и дает возможность разнообразить учебный процесс, что также является фактором повышения интереса к дисциплине. Создание и внедрение в учебный процесс дистанционных (online) курсов по различным дисциплинам активно используется в Запорожском государственном медицинском университете. Это дает возможность студенту получить доступ к большому количеству дополнительного материала, которым он может воспользоваться непосредственно во время обучения или в будущем. Вывод: внедрение дистанционных (online) курсов в учебный процесс в качестве основы самостоятельной работы является эффективным и повышает мотивацию к активизации самостоятельной работы студента. Возможность выбора дисциплины и удобный доступ к обучению делает эту модель востребованной среди студентов и преподавателей.

Summary

DISTANCE (ONLINE) COURSES AS THE BASIS OF INDEPENDENT WORK FOR STUDENTS UNDER ECTS IMPLEMENTING

Shekhovtseva T.G., Dolinna M.O., Kravchenko T.V.

Key words: higher education, distance courses, independent work, motivation.

The steady decrease in the classroom time on the one hands, and the development of information technologies on the other rouses the necessity to improve and to modernize the independent students' work. Purpose: to evaluate the application of distance (online) courses as a form of independent work and a method to motivate students' learning. Material and methods included the analysis of the relevant scientific and methodological literature and own experience in applying distance courses. Students of the Zaporizhzhya State Medical University were the object of the study. Results and discussion. The main motivating factor in organizing students' independent work should be focused on using profession-centred material and obtaining new experience. Distance education does not only expand opportunities in getting a quality education, but also provides an opportunity to diversify the learning process, which is known as one of the factors stimulating the interest in disciplines. The development and introduction of distance (on-line) courses in various disciplines in the educational process is actively used in the Zaporizhzhya State Medical University. This allows the student to gain access to novel additional material, which they can use directly during training or in their future practice. Conclusion: implementing distance (online) courses in the learning as a basis for independent work is effective tool that increases the students' motivation to enhance learning. The choice of disciplines, self-pace and convenient access to training makes this model in demand among students and teachers.